Granskning av besökssäkerhet och skalskydd på förskola och grundskola

Rapport
Åstorps kommun

KPMG AB

2022-12-13

Antal sidor 14

© 2022 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative (“KPMG International”), a Swiss entity. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Åstorps kommun
Granskning av besökssäkerhet och skalskydd på förskola och grundskola

2022-12-13

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning 3

2 Bakgrund 4

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning 4

2.2 Metod 4

2.3 Lagar och regelverk 5

3 Resultat av granskningen 7

3.1 Förskola – mottagning och avlämning 7

3.2 Förskola och grundskola – besöksrutiner och säkerhet vid besök 8

3.3 Förskola och grundskola – skalskydd mot inbrott 12

4 Slutsats och rekommendationer 13

© 2022 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification KPMG Public

Åstorps kommun
Granskning av besökssäkerhet och skalskydd på förskola och grundskola

2022-12-13

1 Sammanfattning

KPMG har av Åstorps kommuns revisorer fått i uppdrag att granska besökssäkerhet och skalskydd på förskola och grundskola. Syftet med granskningen är att bedöma om överlämnandet av tillsynsansvaret mellan vårdnadshavare och personal genomförs på ett säkert sätt vid kommunens förskolor. Vidare syftar granskningen till att bedöma om förskolan och skolan har rutiner för att förhindra obehöriga att ta sig in i förskolans och skolans område.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att överlämnandet av tillsynsansvaret mellan vårdnadshavare och personal genomförs på ett säkert sätt vid kommunens förskolor. Sammanfattningsvis bedömer vi vidare att det finns etablerade besöksrutiner på samtliga besökta förskolor och grundskolor, dock saknas det på flertalet enheter styrdokument som ger direkta instruktioner avseende hur bemötande av besökare ska ske. Vi bedömer att riktlinjer för besök med fördel kan dokumenteras samt att riskbedömningar kring besökssäkerhet i högre grad kan genomföras på enheterna, som en del i detta arbete. Vi ser positivt på att det finns centralt framtagna och lokalt anpassade handlingsplaner för agerande vid hot- och våldssituationer.

Vi konstaterar att enheterna kommit olika långt vad gäller planer och rutiner för inrymning. Vi bedömer att det är av vikt att det finns en fastställd och känd rutin som personalen med lämpliga intervaller får öva inrymning utifrån. I detta arbete bör även ingå att se över möjliga alternativt till en lämplig inrymningssignal. Vidare bedömer vi att besökta förskolor och grundskolor har erforderliga yttre skalskydd. Vår bedömning är att det finns vissa utvecklingsmöjligheter avseende att säkerställa att värdesaker förvaras säkert under kvällstid och helger.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi bildningsnämnden att tillse:

- Att förskolor och grundskolor genomför lokalt anpassade riskbedömningar avseende besökssäkerhet och utifrån dessa dokumenterar eventuella åtgärder som är lämpliga för den enskilda förskolan/skolan.
- Att riktlinjer/rutiner dokumenteras avseende bemötande vid besök i förskolans och grundskolans verksamhet.
- Att förskolor och grundskolor har en fastställd och känd rutin som personalen med lämpliga intervaller övar inrymning utifrån, samt att samtliga enheter ser över möjliga alternativ till en lämplig inrymningssignal.
- Att förskolorna ser över tillgången till ”säkra” låsbara rum, som kan nyttjas om en hotfull situation skulle uppstå.
- Att möjligheterna till säker förvaring av värdesaker ses över på förskolorna.

© 2022 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification KPMG Public

2 Bakgrund

I skollagens 5 kapitel *Trygghet och studiero* lyfts arbetsmiljön fram i §§ 3 och 4. I § 3 står det specifikt att alla elever skall tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. I § 4 hänvisar skollagen till arbetsmiljölagen. Arbetsmiljölagen stipulerar att åtgärder skall vidtas för att förebygga att arbetstagaren utsätts för ohälsa eller olycksfall.

I föräldrabalkens 6 kapitel 2 § 2 stycket regleras vårdnadshavarnas ansvar för barnens personliga förhållanden och behov. När barn överlämnas i förskola och skola övergår ansvaret för tillsyn av dem från vårdnadshavarna till personal.

Förskolor och skolor i Sverige är relativt öppna, men skolan är ingen allmän plats. Därför finns det ett behov av rutiner för externa besökare. Personalen har ansvar för barn och elever under deras skoldag.

Efter ett flertal händelser i andra kommuner där obehöriga har kunnat gå in på förskolor och skolor och där händelser av allvarlig karaktär inträffat till följd av detta, vill revisorerna granska vilka säkerhetsrutiner det finns i förskolan och skolan för att skydda barn, elever och personal samt egendom.

Med anledning av ovanstående drar kommunens revisorer slutsatsen i sin riskanalys, att kommunens rutiner avseende besök samt hot och våld behöver granskas.

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Syftet med granskningen är att bedöma om överlämnandet av tillsynsansvaret mellan vårdnadshavare och personal genomförs på ett säkert sätt vid kommunens förskolor. Vidare syftar granskningen till att bedöma om förskolan och skolan har rutiner för att förhindra obehöriga att ta sig in i förskolans och skolans område.

Inom ramen för granskningen kommer följande revisionsfrågor besvaras:

- Har förskoleenheterna rutiner för mottagande och hämtning av barn?
- Har enheterna rutiner för externa besökare?
- Är befintliga rutiner och föreskrifter dokumenterade?
- Vilket skalskydd har enheterna för att skydda sig från inbrott?
- Hur hanteras hotfulla situationer?
- Vilka riskbedömningar och uppföljningar görs av verksamheten avseende granskningsområdet?

Granskningen omfattar förskola och grundskola. Verksamhetsformerna förskoleklass och fritidshemmet ingår inte i granskningen.

2.2 Metod

Granskningen har genomförts genom oanmälda besök på ett urval av kommunens förskolor och grundskolor för att testa rutiner och säkerhet beträffande externa besökare. Fem förskolor och sex grundskolor har besökts. I samband med de

© 2022 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

oanmälda besöken genomförs samtal med personal. Förvaltningschef intervjuades efter genomförda förskole- och skolbesök. Vidare har dokument så som handlingsplaner, rutiner och dylika dokument studerats.

Rapporten är sakkontrollerad av förvaltningschef.

2.3 Lagar och regelverk

I granskningen utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av nedan lagrum samt tillämpbara interna regelverk och policys. Vidare har Skolverkets riktlinjer avseende väpnat våld inkluderats.

2.3.1 Skollagen

I Skollagen 5 kap 3 § framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero och trygghet. Studiero syftar till att det finns goda förutsättningar för elever att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen inom skolenheten ska säkerställa att det bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa studiero och trygghet. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om det förebyggande arbetet. I 5 kap. 4 § hänvisas till arbetsmiljölagen.

2.3.2 Arbetsmiljölagen

Enligt 3 kap § 2 i arbetsmiljölagen skall arbetsgivaren vidta alla åtgärder som krävs för att förebygga att arbetstagaren utsätts för olycksfall eller ohälsa. Utgångspunkten skall vara att vid ett sådant som kan leda till olycksfall eller ohälsa ska ändras eller ersättas för att undvika risken för ohälsa eller olycksfall. Enligt 3 kap. 2 a § ska arbetsgivaren systematiskt leda, planera och kontrollera verksamheten på ett sätt som leder till att arbetsmiljön uppfyller föreskrivna krav på en god arbetsmiljö. Arbetsgivaren ska utreda arbetsskador, fortlöpande undersöka riskerna i verksamheten och vidta de åtgärder som orsakar detta. Åtgärder som inte kan vidtas omedelbart ska tidsplanernas. Arbetsgivaren ska i den utsträckning verksamheten kräver dokumentera arbetsmiljön och arbetet med denna. Handlingsplaner ska därefter upprättas.

2.3.3 Föräldrabalken

Enligt 6 kap § 2 i föräldrabalken står ett barn under vårdnad av båda eller en av föräldrarna, om inte rätten har anförtrott vårdnaden åt en, båda eller en tillfällig vårdnadshavare. Till dess att barnet fyller 18 år består vårdnaden om barnet.

Den som har vårdnaden om ett barn har ett ansvar för barnets personliga förhållanden och ska se till att barnets behov enligt 1 § blir tillgodosedda. Barnets vårdnadshavare svarar dessutom för att barnet får den tillsyn som behövs med hänsyn till ålder, utveckling och övriga omständigheter, samt ska bevaka att barnet får tillfredsställande försörjning och utbildning. För att undvika att barnet orsakar skada för någon annan ska vårdnadshavaren svara för att barnet står under uppsikt eller att andra lämpliga åtgärder vidtas.

© 2022 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

2.3.4 Skolverkets riktlinjer

Följande står att läsa på Skolverkets hemsida:[1]

Vid de allra flesta skolor eller förskolor kommer det aldrig att inträffa någon incident med väpnat våld (eller ”pågående dödligt våld” som är den termen polisen använder). Men eftersom väpnat våld kan leda till allvarliga konsekvenser finns det skäl att ta frågan på allvar.

Erfarenheten från andra länder visar att det är omöjligt att förutsäga i vilka områden och i vilken typ av skolor eller förskolor som väpnat våld kommer att inträffa. Därför är det bra om de som arbetar i verksamheterna har en mental förberedelse och insikter om olika möjliga handlingsalternativ.

Strategierna inrymning, utrymning och utestängning kan tas upp i samband med skolans eller förskolans övriga säkerhetsarbete. Då går det att ta hänsyn till den enskilda verksamhetens specifika förutsättningar, som lokalernas utformning och elevsammansättningen. En möjlighet är att formulera möjliga scenarier och diskutera hur personal skulle agera i dessa situationer.

Inrymning innebär att barn, elever och personal stänger in sig i rum eller salar. Genom att låsa dörren och/eller barrikadera den blir det svårare för en gärningsperson att komma in. Det är också en fördel om det går att gömma sig, att vara tyst och om möjligt täcka för eventuella fönster.

Inrymning är ingen garanti för säkerhet, men bidrar ofta till att förhindra att människor kommer till skada. En avgörande faktor för hur inrymning fungerar är lokalernas utformning. Eftersom varje skola och förskola har unika lokaler och verksamhet är det viktigt att ha funderat över den enskilda byggnadens utformning och hur en inrymning skulle kunna fungera på den aktuella förskolan eller skolan.

Ytterligare en metod som kan användas under vissa omständigheter är att stänga ute gärningspersoner från hela byggnaden. När det väpnade våldet pågår på gården, då kan det vara effektivt att stänga dörrar till byggnaden, hålla barn, elever och personal inomhus medan gärningspersonerna utestängs. Det är viktigt att inga barn och elever utestängs ihop med gärningspersoner.

[1] Skolverkets hemsida, ”Olika handlingsalternativ vid väpnat våld” (senast uppdaterad 2022-05-23)

© 2022 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

3 Resultat av granskningen

I detta kapitel ges en sammanställd bild av våra iakttagelser från besök och intervjuer i verksamheten. Svaret ”Ja” används i de fall där samtliga enheter stämmer in på frågan. ”Nej” används om någon eller flera av de besökta enheterna inte kunde beskriva/visa att rutiner finns.

3.1 Förskola – mottagning och avlämning

Kontrollmoment mottagning och avlämning		**Ja**	**Nej**
1.1	Finns rutiner vid avlämning och hämtning?	√	
1.1	Är rutinerna dokumenterade?		√

Iakttagelser:

Samtliga förskolor vi har besökt har rutiner för avlämning och hämtning av barn. På flertalet förskolor uppger personalen att de möter upp vårdnadshavare vid ingången, det förekommer även att vårdnadshavare går in i verksamheten för att lämna eller hämta barnen. Rutinerna skiljer sig inte märkbart mellan enheterna. Intervjuad personal har dock inte kunnat uppvisa dokumenterade rutiner för hämtning och lämning. Samtliga förskolor använder sig av applikationen Edlevo där det finns möjlighet att registrera avlämning och hämtning av barn, vissa har även en manuell checklista.

Avseende hämtning av annan än vårdnadshavare är rutinen på samtliga förskolor att vårdnadshavare på en blankett anger vilka personer, utöver vårdnadshavare, som är godkända att hämta. Flera intervjuade uppger att det finns en praxis att vårdnadshavare ska informera på morgonen, via telefon eller sms om någon annan kommer att hämta den dagen. Informationen sprids sedan i personalgruppen för kännedom. I de fall annan person dyker upp och det inte har informerats om detta tar förskolepersonalen kontakt med vårdnadshavare för att bekräfta att detta stämmer. Av flera samtal med personalen på förskolorna framkommer att det finns förbättringsmöjligheter avseende att legitimera personer, utöver vårdnadshavare, som kommer för att hämta.

Vidare finns rutiner för öppning och stängning av förskolorna. Dessa rutiner finns dokumenterade. På de flesta förskolor sker ensamarbete vid öppning och i vissa fall även vid stängning. I dessa fall beskriver intervjuade att de begränsar antalet öppna ingångar. I ett fall uppges att samtliga ytterdörrar kan låsas vid ensamarbete och att vårdnadshavare då får ringa när de kommer för att hämta.

© 2022 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Vid en förskola framhålls ensamarbete som problematiskt ur säkerhetssynpunkt då förskolan ligger avskild från andra hus och verksamheter. Vikarier får kännedom om rutinerna vid introduktion. Rutiner kommuniceras till vårdnadshavare vid inskolning och möten samt via applikationen Edlevo.			
1.2	Sker riskbedömningar och uppföljningar gällande överlämnandet av tillsynsansvaret från vårdnadshavare och förskolepersonal?		√
Iakttagelser: Undantaget en förskola uppger personalen vi pratat med att diskussion kring dessa risker har förts på arbetsplatsträffar. Exempelvis har det diskuterats hur personalen ska bestyrka att en person som kommer för att hämta är den personen utger sig för att vara. Den som uppger att diskussion inte förts beskriver att det inte inträffat någon situation på förskolan som aktualiserat frågan. Av ett samtal framgår att det genomförts en riskanalys avseende ensamarbete vid stängning.			

3.1.1 Bedömning

Vi bedömer att det finns goda rutiner för mottagning och avlämning av barn från och till vårdnadshavare. Vi bedömer således att förskolan tar sitt tillsynsansvar i enlighet med den praxis som har utvecklats från föräldrabalken 6 kap. 2 § rörande övertagande av tillsynsansvar. Vidare bedömer vi att det i stort finns en riskmedvetenhet i verksamheten. Vi ser ett behov av att dokumentera rutiner för mottagande och hämtning av barn samt att tillse att dessa finns tillgängliga för personal på respektive enhet.

3.2 Förskola och grundskola – besöksrutiner och säkerhet vid besök

Kontrollmoment besöksrutiner och säkerhet vid besök		**Ja**	**Nej**
2.1	Finns besöksrutiner vid externa besök?	√	
2.1	Är rutinerna dokumenterade?		√
Iakttagelser: <u>Förskola</u>			

© 2022 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Flertalet förskolor som vi har besökt har besöksrutiner. Vid våra oanmälda besök uppmärksammade personalen oss relativt snabbt och tog kontakt för att fråga om vårt ärende.

Vid en förskola ombads vi legitimera oss och bevisa vårt ärende, uppdrag och uppdragsgivare. Övriga bad inte om att få se legitimation inledningsvis och inte heller när vi började ställa frågor om besökssäkerhet och skalskydd. Samtliga uppgav att det inte fanns en rutin om att legitimera besökare, dock uppger flera att de legitimerar besökare i situationer de upplever som misstänkta. Flertalet intervjuade beskriver att det finns en praxis kring att fråga okända personer om deras ärende, men att det inte finns några dokumenterade rutiner kring detta. Vidare uppges att personalen brukar informeras om när hantverkare ska komma, samt att de frågar om hantverkares ärende. Det uppges inte finnas en rutin att be om legitimation eller beställning av de hantverkare som kommer till verksamheten.

Ingen av de besökta förskolorna har någon reception eller dörrsignal. Det finns inte heller något system med besöksbrickor eller dylikt, däremot har personalen brickor som visar på att de arbetar på respektive förskola. Det varierar i vilken utsträckning dessa brickor används.

<u>Grundskola</u>

Vid våra oanmälda besök på grundskolor i kommunen har det varierat hur lång tid vi kunnat röra oss fritt på skolgården och i skolans lokaler utan att bemötas av någon som ställer frågor om vårt ärende. Gemensamt för samtliga grundskolor är att den första ur personalen som vi hamnat i närheten av har frågat om vårt ärende. En av grundskolorna är låst och har tagg-system, vilket medförde att vi inte kunde ta oss in i lokalerna.

Samtliga grundskolor som vi har besökt har besöksrutiner, vilka inte skiljer sig märkbart mellan enheterna. I samtal med personal uppges att besök ofta föregås av telefonkontakt, samt att personalen ska fråga besökare om deras ärende. Samtliga enheter har en expedition eller kan hänvisa besökare till biträdande rektor, vilket skedde vid några av våra besök. På kommunens mindre skolor uppger de vi samtalat med att personalen känner igen de flesta vårdnadshavare och andra som kommer till skolan. En av dem vi samtalat med har kunnat visa upp en dokumenterad rutin för besök. Vidare har vi tagit del av en dokumenterad rutin för en annan skola, dock uppvisades inte denna vid besöket.

Vad gäller hantverkare är det i flera fall vaktmästare som sköter kontakten med dessa. Vidare uppges att personal brukar informeras om att hantverkare ska komma, samt vilket företag de kommer ifrån. Det uppges inte finnas en rutin att be om legitimation eller beställning av de hantverkare som kommer till verksamheten.

På flertalet grundskolor uppges det vara en rutin att legitimera okända besökare. Dock frågade enbart en av dem vi intervjuad om legitimation vid inledning av besöket. Några bad om legitimation och mer information gällande ärendet en tid in i besöket. Vidare använder sig flertalet enheter av besöksbrickor samt ID-brickor för personal.

© 2022 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Kontrollmoment besöksrutiner och säkerhet vid besök		**Ja**	**Nej**
2.2	Finns rutiner vid obehöriga och/eller hotfulla besökare? Är rutinerna dokumenterade?	√	

Iakttagelser:

Förskola

Samtliga förskolor vi har besökt har handlingsplaner för hot- och våldssituationer. Handlingsplanerna är centralt framtagna och har anpassats av enheterna till de lokala förutsättningarna. Handlingsplanerna finns digitalt och på vissa enheter även i en pärm. En intervjuad beskriver översiktligt att rutinen är att förflytta barnen från besökaren, samt att kontakta närmaste chef eller polisen. Det finns inga personlarm eller liknande på enheterna, dock finns telefoner.

Avseende tillbudsanmälningar enligt arbetsmiljölagen uppger de flesta intervjuade att information om detta givits på arbetsplatsträffar. Anmälningar sker i incidentrapporteringssystemet Stella. Flera av de intervjuade uppger att det har utförts tillbudsanmälningar på enheten.

Grundskola

Även samtliga besökta grundskolor har handlingsplaner för hot- och våldssituationer. De flesta vi samtalat med har kunnat uppvisa dessa via dator eller i en krispärm. Flertalet uppger vidare att rutiner lyfts vid läsårsstart och under arbetsplatsträffar, samt att vikarier ska få kännedom om rutiner vid introduktion.

Ingen av de besökta grundskolorna använder sig av personlarm. Ett antal av de besökta skolorna har fasta telefoner i klassrum eller en mobiltelefon per klass. På en av de besökta skolorna har personalen arbetstelefoner. Vidare har personal sina privata telefoner att tillgå vid behov.

Handlingsplanerna mot hot och våld är i flera fall framtagna områdesvis och gäller för både förskola och skola. Av handlingsplaner framgår exempelvis att särskild hänsyn ska tas till barn/elever och att konfrontation ska undvikas vid hotfulla situationer. Vidare framgår åtgärder, så som att påkalla hjälp från närmaste medarbetare, göra en polisanmälan vid behov, samt att dokumentera händelsen. Det anges att handlingsplanerna ska följas upp årligen.

2.3	Sker riskbedömningar och uppföljningar av verksamheten gällande besökssäkerhet?		√

Iakttagelser:

Förskola

© 2022 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Det finns skillnader bland besökta förskolor huruvida diskussion förs kring risker och besökssäkerhet. Flera intervjuade uppger att risker diskuterats utifrån individärenden. En beskriver att det gjorts inom ramen för arbetsmiljöarbetet. Samtliga intervjuade uppger att det finns en medvetenhet gällande antal öppna ingångar och rutiner för låsning av dessa.

På två av förskolorna vi har besökt uppger personalen att det inte finns rutiner för inrymning och att detta inte har diskuterats. På tre av förskolorna har inrymning och plan för detta diskuterats. Det varierar bland enheterna hur möjligheterna ser ut för inrymning, exempelvis gällande låsning av rum inifrån. Ingen av förskolorna vi har besökt har en inrymningssignal. Det finns inte heller någon känd dokumenterad rutin eller handlingsplan för inrymning på besökta förskolor. Att inrymma i en situation där verksamheten befinner sig ute på gården är genomgående inte något som har diskuterats.

Grundskola

Vid samtal med personal framkommer att dialog kring besökssäkerhet har förts på vissa besökta enheter, vid exempelvis arbetsplatsträffar och läsårsstart. Under samtal framgår att riskbedömning lett till att en skola har ökat antalet rastvakter på skolgården, samt i ett annat fall att flera pedagoger deltar under utvecklingssamtal. Flertalet uppger att riskbedömningar görs kontinuerligt och muntligen. Skriftliga riskbedömningar och handlingsplaner har genomförts i några fall avseende elever med skyddad identitet.

Antalet öppna ingångar skiljer sig bland grundskolorna. De flesta skolor har flera dörrar öppna under skoldagen, exempelvis då det finns ingångar till kapprum och klassrum direkt från skolgården. En skola har, som tidigare nämnts, ett tagg-system och saknar helt öppna ingångar. Innan tagg-systemet infördes genomfördes enligt uppgift en riskbedömning.

Vad gäller inrymning uppger de flesta intervjuade att det diskuterats på arbetsplatsträffar eller liknande, dock inte med eller inför elever. Ingen av de besökta grundskolorna har genomfört någon inrymningsövning. Det finns inte någon inrymningssignal på enheterna, dock har diskussioner förts på flera enheter kring ett lämpligt kodord. Diskussioner har i flera fall förts kring lokaler, lås och fönster.

Vidare uppger flera intervjuade att de själva eller kollegor medverkat i en utbildningsinsats avseende pågående dödligt våld (PDV). Av intervju med förvaltningschefen framgår att samtliga enheter bjöds in till en utbildningsinsats avseende PDV innan pandemin. Pandemin föranledde ett avbrott och vid tiden för granskningen har utbildningar återigen genomförts, dock inte som en generell satsning. En tjänsteperson på förvaltningen ska genomgå en utbildning i syfte att vidare kunna utbilda personal i säkerhetsfrågor samt arbeta med krisledning.

3.2.1 Bedömning

Vi bedömer att det finns etablerade besöksrutiner på samtliga besökta förskolor och grundskolor. På flertalet för- och grundskolor saknas det dock styrdokument som ger

© 2022 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

direkta instruktioner eller riktlinjer för hur bemötande av besökare till kommunens verksamheter ska ske. Vi bedömer att riktlinjer för besök med fördel kan dokumenteras samt att riskbedömningar kring besökssäkerhet i högre grad kan genomföras på enheterna, som en del i detta arbete.

Vi ser positivt på att det finns centralt framtagna och lokalt anpassade handlingsplaner för agerande vid hot- och våldssituationer.

Vi konstaterar att enheterna kommit olika långt vad gäller planer och rutiner för inrymning. Vi bedömer att det är av vikt att det finns en fastställd och känd rutin som personalen med lämpliga intervaller får öva inrymning utifrån. I detta arbete bör även ingå att se över möjliga alternativt till en lämplig inrymningssignal.

3.3 Förskola och grundskola – skalskydd mot inbrott

Kontrollmoment skalskydd		**Ja**	**Nej**
3.1	Finns skalskydd på enheten?	√	

Iakttagelser:

Förskola

Samtliga besökta förskolor har skalskydd i form av rörelsestyrt inbrottslarm. De flesta uppger att larmet går till väktare om något skulle inträffa. Personalen larmar av och på vid öppning och stängning av förskolan. Ingen av enheterna har utsatts för inbrott under de senaste åren, dock har vissa erfarenhet av skadegörelse i form av exempelvis krossad fönsterruta. Enligt uppgift är fönster genomgående inte larmade.

Hur värdesaker förvaras skiljer sig över förskolorna. På två enheter placeras värdesaker i låda eller skåp som inte är låsbart. På övriga enheter uppger personalen att värdesaker låses in i skåp eller förråd. Undantaget en förskola förvaras pärmen som innehåller personuppgifter i ett låst skåp.

Känsliga personuppgifter förvaras, med undantag för en förskola, i låst skåp i låst förråd.

Grundskola

Samtliga grundskolor vi har besökt har skalskydd i form av larm. På de flesta enheter är rutinen att den ur personalen som sist lämnar byggnaden startar larmen och den som först kommer på morgonen larmar av. Ett fåtal uppger att även fönster är larmade.

De två högstadieskolorna har övervakningskameror. På en skola har övervakningskameror efterfrågats på grund av att skolan utsatts för skadegörelse

© 2022 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

i form av krossade fönsterrutor. Ingen av personerna vi intervjuat känner till att något inbrott skett de senaste åren, dock nämner flera att skolan utsatts för skadegörelse. Samtliga grundskolor är låsta under studiedagar och liknande.

Samtliga grundskolor har låsbara skåp för värdesaker. Flera intervjuade beskriver att lärare och äldre elever mestadels tar hem sina datorer eller surfplattor.

3.3.1 Bedömning

Vi bedömer att besökta förskolor och grundskolor har erforderliga yttre skalskydd. Vi bedömer dock att det på vissa enheter finns utvecklingsmöjligheter avseende att säkerställa att värdesaker förvaras på ett säkert sätt under kvällar och helger. Detta innefattar även känsliga personuppgifter.

4 Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att överlämnandet av tillsynsansvaret mellan vårdnadshavare och personal genomförs på ett säkert sätt vid kommunens förskolor. Sammanfattningsvis bedömer vi vidare att det finns etablerade besöksrutiner på samtliga besökta förskolor och grundskolor, dock saknas det på flertalet enheter styrdokument som ger direkta instruktioner avseende hur bemötande av besökare ska ske. Vi bedömer att riktlinjer för besök med fördel kan dokumenteras samt att riskbedömningar kring besökssäkerhet i högre grad kan genomföras på enheterna, som en del i detta arbete. Vi ser positivt på att det finns centralt framtagna och lokalt anpassade handlingsplaner för agerande vid hot- och våldssituationer.

Vi konstaterar att enheterna kommit olika långt vad gäller planer och rutiner för inrymning. Vi bedömer att det är av vikt att det finns en fastställd och känd rutin som personalen med lämpliga intervaller får öva inrymning utifrån. I detta arbete bör även ingå att se över möjliga alternativt till en lämplig inrymningssignal. Vidare bedömer vi att besökta förskolor och grundskolor har erforderliga yttre skalskydd. Vår bedömning är att det finns vissa utvecklingsmöjligheter avseende att säkerställa att värdesaker förvaras säkert under kvällstid och helger.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi bildningsnämnden att tillse:

- Att förskolor och grundskolor genomför lokalt anpassade riskbedömningar avseende besökssäkerhet och utifrån dessa dokumenterar eventuella åtgärder som är lämpliga för den enskilda förskolan/skolan.
- Att riktlinjer/rutiner dokumenteras avseende bemötande vid besök i förskolans och grundskolans verksamhet.
- Att förskolor och grundskolor har en fastställd och känd rutin som personalen med lämpliga intervaller övar inrymning utifrån, samt att samtliga enheter ser över möjliga alternativ till en lämplig inrymningssignal.

© 2022 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

— Att förskolorna ser över tillgången till ”säkra” låsbara rum, som kan nyttjas om en hotfull situation skulle uppstå.

— Att möjligheterna till säker förvaring av värdesaker ses över på förskolorna.

Datum som ovan

KPMG AB

Sofie Oldfield

Certifierad kommunal revisor

Lovisa Edvardsson

Kommunal verksamhetsrevisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

© 2022 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public